

Зеля Р. І.

студентка 1 курсу,

ПВНЗ «Буковинський університет»

Науковий керівник:

Кельбя С. Г.

кандидат юридичних наук, доцент,

ПВНЗ «Буковинський університет»

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ У ПРОЦЕСІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ

У умовах інтеграції та глобалізації відбувається постійне розширення сфер міжнародної та міжнаціональної комунікації, що впливає на подальший розвиток діалогу іноземних студентів та представників різних національно-культурних співтовариств і організацій. Розвиток міжнаціонального спілкування можливий завдяки взаємодії різних культур. У цих умовах освіту іноземних студентів варто розглядати як засіб існування у новому соціальному середовищі, а метою навчання стає формування міжкультурної комунікації студентів. У зв'язку із цим актуальними допоміжними методами для фахової підготовки студентів-іноземців є: пошук шляхів підвищення ефективності вивчення культури народу, що говорить тією чи іншою мовою; подолання культурного бар'єру; підвищення педагогічної майстерності викладачів вищої школи, спрямованої на їх професійно-особистісний розвиток.

Відомо, що у соціально-філософському аспекті поняття «міжкультурна комунікація» історично виникає як констатація факту взаємодії культур. Тут культура розглядається як одна із основ соціально-комунікативного процесу, оскільки є динамічною та багатогранною системою, що пронизує усі аспекти життя суспільства, впливає на розвиток та саморозвиток та фахову підготовку студентів й на формування її власної картини світу, визначає її ставлення до інших людей. Загалом, комунікативні процеси сприяють оновленню культури, а людина виступає одночасно і суб'єктом ,і об'єктом взаємодії культур. Тому визначаємо міжкультурну комунікацію як соціальний феномен, сутність якого полягає у конструктивній чи деструктивній взаємодії між представниками різних культур (національних та етнічних), субкультурами у межах чітко визначеного просторово-часового континууму [1].

Міжкультурна комунікація характеризується тим, що її способи або функції мовних подій не є ідентичними, проте існують відмінності у їх реалізації та інтерпретації в певних ситуаціях(таких як, наприклад, входження у чужий дім, вияв поваги до старших за віком, замовлення напоїв, поведінка у місцях спільного користування тощо.)

Для міжкультурної комунікації студентів-іноземців важливим є те, на чийй території (своїй, чужій або нейтральній) відбувається їхнє спілкування.

Підготовка іноземних студентів до іншого соціокультурного простору та навчання міжкультурному спілкуванню передбачає декілька складних аспектів:

- формування культури спілкування у новому для них соціокультурному і мовному середовищі;
- психологічні особливості пізнавальної комунікативної діяльності іноземних студентів у природному мовному середовищі;
- виховання культури міжнаціонального спілкування у групі, на факультеті, у ВНЗ, тобто в іншому соціокультурному середовищі;
- формування навичок і вмінь ведення « діалогу культур»;
- формування і розвиток теоретичної і практичної готовності до міжкультурної комунікації.

Міжкультурну комунікацію можна визначати як комплексно-мовний взаємозв'язок і взаємовідносини, у процесі яких люди, що належать до різних національних спільнот, обмінюються досвідом, духовними цінностями, думками [3; 4].

Культура такого спілкування залежить від загального рівня мовців, від їх умінь дотримувати етичні норми.

Організаційний процес формування міжкультурної комунікації передбачає:

- визначення загальної мети і конкретних завдань;
- ознайомлення студентів у процесі навчання мови із системою наукових знань про права та свободи людини і народів, про нації та їх стосунки, про раси та інші культури;
- розвиток позитивного досвіду культури спілкування тощо.

Особливе місце у побутові педагогічного міжкультурного спілкування належать початковому етапу навчання іноземних студентів, що є складним і неоднозначним періодом адаптації та соціалізації.

Умови вдалої комунікації залежать від правильної побудови освітнього процесу, якнайшвидшої навчальної, соціально-психологічної та інших видів адаптації, контакту студентів із викладачем та іншими студентами, наявності навчальних матеріалів, забезпеченості

факультетів для іноземних громадян грамотними фахівцями, а також від багатьох інших необхідних складових.

Основна частина студентів-іноземців ,які приїжджають на навчання до України, абсолютно не знає культури спілкування, мовленнєвого і побутового етикету, а тому важливим елементом їх фахової підготовки є навчання їх міжкультурному та міжособистісному спілкуванню в нових умовах. Педагогічна комунікація реалізується в аудиторії (під час і після занять) у позанавчальний час.

На початковому етапі навчання викладач для розвитку основ спілкування обов'язково повинен включати у заняття діалоги, рольові та імітаційно-модельючі ігри з урахуванням міжкультурних відмінностей, а також заняття з мовного етикету. Усі ці види діяльності вчать студентів-іноземців міжкультурному спілкуванню, допомагають подолати бар'єри в ньому. Педагог, який володіє технологією педагогічного спілкування, повинен налагодити контакт із кожним студентом окремо та групою.

Отже, вивчення світу носіїв мови спрямоване на те, щоб допомогти зрозуміти особливості мовної комунікації, додаткові значеннєві навантаження, політичні, культурні, історичні реалії, оскільки в основі будь-якої комунікації лежить «спільний код», взаємне знання реалій та предмета спілкування між його учасниками.

Тому необхідно змінювати підходи до фахової підготовки іноземних студентів, приділити особливу увагу при навчанні української мови як іноземної та переходити від лише теоретичних знань до практичних тренінгів і курсів, руйнувати хибні культурні стереотипи. У зв'язку з тим, що сучасна вища школа– це полікультурний простір, у якому відбувається діалог представників різних народів, викладачі ВНЗ повинні володіти техніками організації міжнаціонального та міжкультурного спілкування.

Список використаних джерел:

1. М'язова І.Ю. Міжкультурна комунікація: зміст,сутність та особливості прояву (соціально-філософський аналіз): автореф.дис. канд. філос.наук:спец. 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії / І.Ю. М'язова – 2008. – 18 с.

2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник/Ф.С. Бацевич. – К. : Академія. 2004. С. 344.